

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică, de Dorel Dimitrescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Isak Apoteker cu Albert Szigetti.*

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Maria Mazurkevici cu Ministerul public.

Curtea de apel din București, secțiunea I: Ichil E. Saraga cu Societatea Minerva.

Curtea cu jurați din județul Tulova: Ministerul public cu Victoria Remet și Maria Mazurkevici.

Deschiderea noului an judecătoresc.

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică ¹⁾

1. *Chestiunea de rezolvat.* Legiuitorul, prin art. 409 pr. civ., dispune că pensiile și lefurile funcționarilor... nu se pot urmări decât până la o treime de către unii creditori speciali printre care figurează acei ce au dat obiecte de subzistență debitorului în curs de șase luni.

Se poate derogă dela această dispozițiune?

S'a zis de unele instanțe judecătorești că da, fiindcă nu e vorba de o lege de ordine publică.

Mai înainte de a examina dacă această părere este fondată, să precizăm ce înseamnă o lege de ordine publică, și ce vrea să zică a derogă dela o asemenea lege.

* * *

2. *Art. 5 din codul civil.* Există în codul civil un articol în titlul preliminar (art. 5), care zice că «nu se poate derogă prin convențiuni sau dispozițiuni particulare la legile care interesează ordinea publică». Textul acestui articol a făcut pe

1) Articol important nu atât prin chestiunea ce rezolvă autorul, cât prin paranteza pe care o deschide și care nu-i aparține.

autori să împartă legile în două, în legi de ordine publică și legi care nu sunt de ordine publică, susținând că dela cele dintâiu nu se poate derogă, pe când dela cele de al doilea, da.

Dar art. 5, un adevărat sfînx, nu spune care sunt legile de ordine publică și care nu sunt de ordine publică. El enunță o diviziune, și lasă pe jurisconșulți să spună care sunt legile de 1-a categoria, care sunt cele de a 2-a.

Ei bine, până acum la această întrebare nimeni n'a putut răspunde în mod precis, dar toți au luat enigma la serios și au adoptat cu religiozitate misterioasă diviziune.

Vareilles-Sommières, un jurist și filosof de frunte, dotat cu un spirit foarte pătrunzător și cu un bun simț adeseori uimitor, fostul decan al Facultății de drept dela Universitatea catolică din Lille, a cărui moarte survenită acum câțiva ani este o pierdere mare pentru știință, și-a luat cel dintâiu sarcina de a dovedi că sfînxul care este art. 5, își râde de noi juriști, că enigma lui e insolubilă, că datele ei sunt imposibile, că toate legile interesează în mod necesar ordinea publică, că nu se poate derogă dela nici o lege, că ceea ce spune acest articol e contrar simțului comun și că probabil a voit să spună altceva. Și dânsul scoate la lumină adevărul care se ascunde sub expresiunile întrebuintate de legiuitor, expresiuni care nu sunt numai obscure, ceea ce se poate întâmpla câteodată legiuitorului, dar sunt chiar inexacte, ceea ce este de neertat.

Îmi voi permite a expune pe scurt demonstrația pe care dânsul o face într-o broșură de vreo 100 pagini.

Independența mare în expresiuni, pe care ci-

titorii o pot observa și în rândurile de mai jos, originalitatea «împinsă la exces», după cum se exprimă Lyon-Caen într'un raport asupra unei alte excelente lucrări a lui, «*Les personnes morales*», 1902, prezentată la concurs, sunt calitățile distinctive ale autorului. Dealtfel, le revendică cu mândrie, zicând că dacă originalitatea înseamnă a nu împărtăși părerea comună și a contesta ideile prezentate și acceptate de aproape toți ca incontestabile, atunci da, recunoaște că originalitatea sa este cât se poate de mare.

Profit de prilejul pe care ni-l oferă studiul art. 409 pr. civ. pentru a expune teoria lui, și aceasta nu atât pentru interesul ce prezintă pentru rezolvarea chestiunii ce mi-am propus a trata, cât mai ales pentru interesul ce poate prezenta pentru lumea juridică dela noi, explicația unui articol atât de rău înțeles prin cărți, prin tribunale, la școală — lucru dealtfel foarte scuzabil, fiindcă inspiratorii noștri chiar, francezii, au fost mistificați un întreg secol de acest curios art. 5.

Mai întâiu, după cum foarte bine observă Vareilles-Sommières, oricine a studiat dreptul, nu se poate să nu fi resimțit, cu ocazia explicației acestui articol, întâiu mirare, apoi nedumerire și în sfârșit decepțiune. Mirare, când află că sunt legi care nu sunt făcute pentru binele comun. Nedumerire, când i se spune că particularii se pot distra de la o mulțime de legi. Și în sfârșit vine decepția, când află că nu se poate trage o linie despărțitoare între cele două grupuri de legi, a căror existență însă dealtfel e sigură, și că fiecare din noi va trebui ca și predecesorii noștri să ne resemnăm a nu ști niciodată ce înseamnă acești doi termeni de care se uzează și se abuzează în toate zilele, ce sunt aceste două feluri de legi, a căror distincție are, după cum spun unii, «o imensă importanță practică».

Această stare sufletească a oricărui începător se explică prin aceea că se găsește în fața unei reguli inexacte, care a alterat justetea ideilor și a limbajului la toți jurisconsulții.

În adevăr, Vareilles-Sommières dovedește că art. 5, în sensul său literal acceptat de toți, exprimă un neadevăr când pleacă dela ideea: 1° că sunt legi care nu interesează nici *ordinea publică*, nici bunele moravuri; 2° când declară că particularii pot derogă dela unele legi.

E evident că toate legile nu interesează bunele moravuri, și asupra acestui punct nimic de zis.

Dar toate legile interesează *ordinea publică* și nu se poate derogă dela nici o lege.

Iată adevărul, care ar fi evident pentru toți, dacă textul codului civil, privit ca cuvânt de evan-

ghelie, nu ar fi făcut relativ la această chestiune pe cugetători refractari la lumină și insensibili în fața evidenței, adevăr pe care Vareilles-Sommières îl dovedește cu o argumentare care nu îngăduie replică.

Vom reproduce aci textual raționamentul său ²⁾:

3. Ce înseamnă *ordine publică*? Cuvântul *ordine publică*, în înțelesul *practic și juridic* ce se dă acestei vorbe, înseamnă binele public, binele comun, interesul general, interesul întregului popor, interesul social, etc.

În înțelesul *filosofic*, *ordinea publică* este poziția rațională a tuturor lucrurilor într'un stat, sau în alți termeni, starea unui popor ale cărui legi sunt foarte cuminte și exact observate.

Dar aceste două semnificații nu exprimă decât două fețe ale uneia și aceleiaș ideii. În adevăr, *ordinea*, pentru orice lucru colectiv, este condiția binelui său, a funcționării sale fericite și a dezvoltării sale normale. *Ordinea*, pentru un popor, este condiția *sine qua non* a fericirii sale, a satisfacerei tuturor intereselor sale. *Ordinea* poporului este cauza, binele poporului este efectul. Nu se urmărește *ordinea* pentru *ordine*, dar pentru rezultatele sale fericite. A urmări deci *ordinea publică*, înseamnă în realitate a urmări binele public. Ordecâteori legiuitorul stabilește sau obține o *ordine* mai perfectă, el satisface într'un grad mai mare interesul general; și decâteori dă satisfacție unui interes general, el nu face altceva decât a stabili o *ordine* mai perfectă, mai conformă «raporturilor care derivă din natura lucrurilor», după expresia lui Montesquieu. Ordecâteori e o *desordine* în societate; interesul general suferă; și ordecâteori interesul general suferă, e dovadă că o *desordine* domnește în societate, că ceva nu e la locul său, că ceva nu e bine coordonat cu restul.

Aceasta ne explică de ce practicianii și jurisconsulții dau indiferent aceleași nume cauzei și efectului, mijlocului și scopului, care sunt așa de inseparabile încât nu tac decât unul și acelaș lucru. E explicabil de ce se zice *ordine publică* când cineva vreă să vorbească de interesul general, de binele comun care decurge imediat și necesar din *ordinea publică*.

E și mai explicabil de ce se zice *interesul general* sau *binele comun* când se vorbește de *ordinea publică*, care, fiind condiția indispensabilă a tuturor bunurilor publice, este ea însăș binele

2) Moștenitorii ilustrului defunct au binevoit a ne da autorizație să publicăm rezumatul broșurei «*Des lois d'ordre public et de la dérogation aux lois*», extrasă din «*Revue de Lille*», 1899.

comun prin excelență, de oarece le cuprinde pe toate celelalte.

Iată sensul cuvântului ordine publică. Evident că acesta e și sensul pe care autorii îl atribue expresiunii ordine publică, întrebuițat în art. 5 cod. civ.

Ei bine, în acest sens, toate legile interesează ordinea publică.

Demonstrațiunea afirmațiunii în numărul viitor.

DOREL DIMITRESCU

Agregat la Facultatea de drept din Iași,
Judecător la Trib. Iași.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 19 Maiu 1910

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Isak Apoteker cu Albert Szigetti

MANDAT. — REVOCARE. — MANDATAR. — SUME CHELTUITE ÎN FOLOSUL MANDANTULUI DUPĂ REVOCAREA MANDATULUI. — ACȚIUNEA DE «IN REM VERSO».

Cu toate că fostul mandatar n'are din contractul de mandat nici o acțiune în contra fostului mandant pentru a-l constrânge să-i restituie sumele ce a cheltuit în folosul acestuia în urma revocării formale a mandatului, totuși într'un asemenea caz se recunoaște fostului mandatar o acțiune personală, acțiunea de *in rem verso*, pentru a reclama dela fostul său mandant restituirea sumelor ce a cheltuit pentru dânsul până la concurența sumei cu care acesta s'a îmbogățit, indiferent dacă s'a îmbogățit cu știrea sau fără știrea sa, în virtutea principiului că nimeni nu poate să se îmbogățească în paguba altuia; și aceasta cu atât mai mult cu cât mandatarul a avut un interes legitim de a continua să lucreze și după revocarea mandatului.

No. 316.— Casată, după divergență, în urma recursului făcut de Isak Apoteker, deciziunea Curței de apel din Galați, secția I. cu No. 74 din 1909, dată în proces cu Albert Szigetti ¹⁾.

S'au ascultat: d-l avocat Em. Pantazi, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat C. G. Dissescu, în combateri; d-l procuror N. I. Zamfirescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra unicului motiv de casare invocat :

«Violarea art. 194, 196, 998 cod. civil și a principiului că nimeni nu se poate îmbogăți în paguba altuia.

«Curtea de apel constată că la August 1908 a încetat mandatul ce-mi dăduse Albert Szigetti ca să cheltuesc și să îngrijesc de soția sa, care este fiica mea, bolnavă, și deși este constatat în fapt că și dela August 1908 și până azi îngrijesc și cheltuesc pentru dânsa, Curtea dispensează totuși pe soț de orice obligație de a mă despăgubi de cheltuelile făcute pentru dânsul și în locul său, dela

August incoace, cheltneli pe cari nu eram obligat a le face și de cari a profitat. Astfel, Curtea de apel a violat textele și principiul enunțat.

Avind în vedere că din deciziunea supusă recursului se constată că recurentul a chemat în judecată pe intimat spre a fi obligat să-i plătească suma de 15.000 lei, quantumul cheltuelilor făcute cu căutarea sănătății și cu întreținerea soției acestuia; că Curtea de apel a admis în parte această acțiune și a obligat pe intimat să plătească recurentului cheltuelile făcute de acesta numai până la 5 August 1908; că, pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că soția intimatului fiind bolnavă de mai mult timp, intimatul a convenit ca socrii săi Isak și Bety Apoteker să se ducă cu soția în străinătate pentru căutarea sănătății oferindu-se a plăti pentru întâmpinarea cheltuelilor ce vor face câte 350 lei lunar; că soții Apoteker au îndeplinit mandatul primit, îngrijind de căutarea sănătății și întreținerea soției intimatului; că la 28 Martie 1908, din cauza că intimatul încetase cu plata sumei oferite de 350 lei pe lună, recurentul i-a intentat acțiunea asupra căreia s'a pronunțat deciziunea adusă în recurs, iar la 5 August același an, intimatul a somat prin portărei pe recurent să-i readucă soția în domiciliul său; că din aceste fapte Curtea de apel deduce că până la 5 August 1908, recurentul a lucrat în virtutea unui mandat din partea intimatului și deci trebuie să fie despăgubit de cheltuelile făcute până atunci, iar dela acea dată, mandatul fiind revocat în mod expres, nu mai există nici un raport juridic, astfel că recurentul nu poate pretinde a fi despăgubit de cheltuelile făcute cu soția intimatului posterior revocării mandatului, în speță datei de 5 August 1908;

Considerind că chestiunea dedusă prin motivul de recurs în judecata acestei înalte Curți este aceea de a se ști dacă mandatarul care a continuat gestiunea sa, cu toată revocarea ce i-a notificat mandantele, are vre-o acțiune în contra acestuia pentru cheltuelile făcute în urma revocării mandatului, cheltueli cari au folosit fostului mandant;

Considerind că dacă este netăgăduit, în drept, că fostul mandatar n'are din contractul de mandat nici o acțiune în contra fostului mandant, pentru a-l constrânge să-i restituie sumele ce a cheltuit în folosul fostului mandant în urma revocării formale a mandatului, tot atât de necontestat este că, într'un asemenea caz, se recunoaște fostului mandatar o acțiune personală, pentru a reclama dela fostul său mandant restituirea sumelor ce a cheltuit pentru dânsul până la concurența valorii cu care acesta s'a îmbogățit, că această acțiune denumită de *in rem verso* își are fundamentul în principiul de drept natural, că echitatea cere ca nimeni să nu se îmbogățească în paguba averii altuia;

Considerind cu faptul că stăpânul s'a îmbogățit fără voia sa, nu ridică gerantului dreptul de a fi despăgubit, în virtutea principiului enunțat, de cheltuelile cari au profitat stăpânului și până la concurența acestui profit, de oare-ce fiind constatat că stăpânul s'a îmbogățit în urma acelor cheltueli, puțin importă că s'a îmbogățit fără voia sa;

Considerând că chiar în teoria care nu acordă nici o acțiune pentru restituirea cheltuelilor aceluia care s'a amestecat în afacerile altuia în contra unei defense formale, se recunoaște o asemenea acțiune aceluia care dovedește că a avut un interes legitim ca să se amestece, fie numai de afecțiune sau care interesează onoarea familiei

1) V. Dreptul No. 52 din 1909, p. 412.

N. R.

și că, făcând aceste cheltueli, nu a înțeles să facă o liberalitate; că prin urmare și din acest punct de vedere recursul este întemeiat, întru cât recurentul făcând cheltueli pentru căutarea sănătății și întreținerea ficei sale, a fost provocat să le facă din cauza afecțiunii părintești, și dovadă că n'a înțeles să facă o liberalitate este faptul că a intentat acțiunea de față;

Considerind că, în speță, deși Curtea de apel constată că cheltuelile făcute de recurent, chiar după data de 5 August 1908, au profitat și profită intimatului, de oare ce au fost făcute pentru căutarea sănătății și întreținerea soției sale, totuși Curtea de apel a respins acțiunea recurentului de a fi despăgubit până la concurența celui profit;

Că, judecând astfel, Curtea de apel a comis un înverdat exces de putere și a violat principiul superior de echitate enunțat mai sus;

Că, prin urmare, motivul de recurs este fondat și decizia supusă recursului urmează să fie casată, în privința cererii recurentului de a fi despăgubit și de cheltuelile făcute după data de 5 August 1908.

Pentru aceste motive, în unire cu concluziunile d-lui Procuror, casează.

SECȚIUNEA II

Audiența dela 29 Ianuarie 1910

Președînța d-lui N. Mandrea, președinte

Maria Mazurkevici cu Ministerul public

CURTE CU JURAȚI. — PLENITUDINE DE JURISDICTIUNE. — DECLINATORIU DE COMPETENȚĂ. — CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE. — DECIZIUNI. — CARACTERUL LOR. — ART. 388 ȘI 405 PR. PEN.

Deciziunile camerei de punere sub acuzare având un caracter atributiv, iar nu indicativ de jurisdicțiune, nu este admisibil declinatoriul de competență înaintea Curților cu jurați, cari au plenitudinea de jurisdicțiune în sensul că ele sunt ținute a pronunța pedeapsa stabilită de lege chiar în cazul când, după desbateri, s'ar găsi că faptul dedus judecăței este delict sau contravențiune.

No. 467. — Casată, în urma recursului făcut de Maria Mazurkevici, deciziunea Curței cu jurați din județul Tutova, cu No. 10 din 1909¹⁾.

S'a ascultat d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni, în lipsa recurentei.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Exces de putere și violare de lege, de oare ce prin decizia camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel din Iași, trimițându-se înaintea Curții cu jurați de Tutova pe acuzata Victoria Remet pentru crima prevăzută și pedepsită de art. 246 al. 1 cod. pen. și pe mine Maria Mazurkevici pentru că am primit să întrebunțez mijloace de lepădare propuse de cea dintâi, fapt calificat delict, prevăzut și pedepsit de art. 246 al. 2 cod. pen.

«Această decizie a rămas definitivă prin neîncetarea recursului, atât de noi acuzatele cât și de Ministerul public, ea a dobândit în materie criminală caracterul definitivității în sensul că leagă jurisdicția de judecată — Curtea cu jurați — cu judecarea faptelor ce ea constată. așa că deși una din acuzate, Victoria Remet, este încetată din viață, stingându-se contra sa acțiunea publică, totuși Curtea cu jurați urmă să procedă la judecarea faptelor, neputându-se devesi de cât printr-o decizie conform art. 10 procedura penală».

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care

se constată că, prin decizia camerei de punere sub acuzare, s'a trimis în judecata Curții cu jurați moașa Victoria Remet pentru că a întrebuințat mijloace mecanice, a făcut pe Maria Mazurkevici, care era însărcinată, să lepede, crimă prevăzută și pedepsită de art. 246 al. 1 cod. pen., iar pe aceasta din urmă pentru faptul că a primit mijloacele de lepădare, delict prevăzut și pedepsit de alinatul al doilea al aceluiaș articol;

Că Curtea cu jurați, constatând că moașa a încetat din viață, a declarat stinsă acțiunea publică, iar pentru cealaltă și-a declinat competența, trimițând afacerea în judecata tribunalului;

Considerând că Curtea cu jurați nu poate să se declare incompetentă de a judeca pe recurent, pentru că deciziunea de trimitere a camerei de punere sub acuzare nu are un caracter indicativ de jurisdicțiune precum are în privința tribunalelor corecționale; acele decizii au un caracter atributiv de jurisdicțiune pentru Curțile cu jurați pe care le leagă în mod irevocabil;

Că deciziile au un caracter atributiv rezultă întâiu din împrejurarea, că deciziile camerei de punere sub acuzare, au dobândit autoritatea lucrului judecat, întru cât nu s'a recurs contra lor tocmai pentru necompetință și al doilea fiindcă Curțile cu jurați sunt în drept a judeca nu numai crimele ci și delictele și contravențiunile care sunt conexe sau întru cât faptul principal de crimă se reduce la un simplu delict; că de aceia se și zice că Curțile cu jurați au plenitudinea jurisdicției;

Că, așa fiind, motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 10 Iunie 1910

Președînța d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

Ichil E. Șaraga cu Societatea «Minerva»

LOCAȚIUNE DE SERVICIU. — DURATĂ NELIMITATĂ. — VALIDITATEA CONVENȚIUNII. — ART. 1171 DIN CODUL CIVIL.

LOCAȚIE DE SERVICIU. — NEINDICAREA TERMENULUI DE DURATĂ ÎN CONTRACT. — STABILIREA LUI PRIN INTERPRETAREA SENSULUI CONVENȚIUNII.

CONVENȚIUNI FĂRĂ TERMEN SAU CU TERMEN NELIMITAT. — DREPTUL PĂRȚILOR DE A DENUNȚA CONTRACTUL ORCÂND VOR. — CONDIȚIUNI.

1° Legiitorul edictând dispozițiunile art. 1471 cod. civil, potrivit cărora, în principiu, nimeni nu poate pune munca sa în serviciul altuia, decât pentru un timp mărginit și pentru o întreprindere anume determinată, n'a înțeles decât să împedice pe servitori de a pune în serviciul patronilor munca și inteligența lor pe toată viața, adică de a renunța pentru totdeauna la libertatea lor, iar nicidecum de a declara fără valoare convențiunile în cari părțile n'au limitat dela început durata serviciilor pentru cari au convenit.

Astfel, este evident că un contract de serviciu, a cărui durată n'a fost limitată de părți, este va-

1) Vezi *infra* pag. 418

labil și trebuie să producă pentru părțile contractante drepturile și obligațiunile ce nasc din felul convențiunei și din prevederile legii.

2° Durata unui contract de muncă sau a unei locațiuni de servicii se poate determina și după natura serviciilor sau după obiceiul locului ori alte circumstanțe ce părțile au avut în vedere, în caz când ele n'au stipulat în mod precis termenul duratei contractului.

3° Cu toate că în convențiunile fără termen sau cu termen nelimitat, oricare din părțile contractante este liberă de a denunța contractul și a face să înceteze angajamentul, totuș aceasta ele nu o pot face decât cu condițiunea de a nu prejudicia pe cealaltă parte, afară numai dacă a avut un motiv serios pentru a rezilia contractul.

No. 34. — Ichil E. Șaraga a făcut apel contra sentinței tribunalului comercial Ilfov, cu No. 545 din 1910, dată în proces cu Societatea «Minerva».

S'au ascultat: d-l avocat S. Longinescu, în desvoltarea motivelor de apel; d-l avocat A. Iliescu, în combateri.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Ichil E. Șaraga în contra sentinței tribunalului comercial Ilfov, cu No. 545 din 1910;

Având în vedere că din desbaterile urmate și din actele prezintate de părți, se constată în mod necontestat că în anul 1909 a intervenit între Societatea «Minerva» din București și apelantul I. E. Șaraga un angajament, prin care acesta se obligă să organizeze lansarea și vânzarea cât mai mult a ziarului «Minerva» în orașele principale din țară, iar societatea se obligă, în schimb, să plătească lui Șaraga o indemnizație lunară de 300 lei, fără a se fi determinat de părți dela început durata angajamentului făcut;

Că, la un moment dat, Șaraga fiind înștiințat că a fost înlocuit cu un altul, societatea ne mai având nevoie de serviciile sale, acesta se vede nevoit să intenteze acțiunea de față, cerând societății despăgubiri pentru că a fost concediat fără o înștiințare prealabilă;

Având în vedere că intimata societate susține, în prim rând, că întrucât Șaraga era plătit cu luna, termenul angajamentului său era limitat, și dar nu era nevoie de un aviz prealabil pentru izgonirea lui din serviciu, iar în al doilea rând, că Șaraga s'a făcut vinovat de neorânduiri în serviciu și a provocat conflicte și neînțelegeri între ceilalți funcționari ai societății, așa în cât a făcut să se ridice de cei interesați diferite critici și campanii prin presă în contra societății și a ziarului pentru răspândirea căruia se angajase;

Având în vedere și obiecțiunile aduse de Șaraga la aceste alegațiuni ale societății;

Considerând că, deși în principiu nimeni nu poate pune în serviciul altuia munca sa, decât pe un timp mărginit și pentru o întreprindere anume determinată, conform art. 1471 cod. civil, totuș prin aceasta legiuitorul n'a înțeles decât să împedice pe servitori de a pune în serviciul patronilor munca și inteligența lor pentru totdeauna, adică de a renunța pe toată viața la libertatea lor, iar nu de a declara fără valoare convențiunile în cari părțile n'au limitat dela început durata serviciilor pentru cari au convenit; căci este sigur că durata unui contract de muncă sau a unei locațiuni de serviciu se poate determina și după natura serviciilor sau după obiceiul locului, ori alte circumstanțe ce părțile au avut în vedere, și aceasta este o chestiune de interpretare a intențiunei părților;

Că, este dar evident că un contract de serviciu, a cărui durată n'a fost limitată de părți, este valabil și trebuie să producă pentru părțile contractante drepturile și obligațiunile ce nasc din felul convențiunei și din prevederile legii;

Considerând că, în speță, din nimic nu reese că angajamentul luat de Șaraga a fost pe termen limitat, așa cum pretinde societatea «Minerva» și cum a crezut și tribunalul în sentința apelată;

Că, împrejurarea că salariul sau indemnizarea ce societatea intimată se angajase să plătească lui Șaraga se servea acestuia lunar, nu e un element hotărâtor pentru caracterizarea convențiunei lor, cu privire la durata angajamentului luat;

Că, din contră, din actele și corespondența prezentată de părțile în litigiu, cum și din însăși natura și scopul serviciului pentru care «Minerva» angajase pe Șaraga, reese neîndoios că părțile n'au înțeles să determine durata serviciilor lui Șaraga la cele nouă luni cât a lucrat, până la înlocuirea lui, în numele și pentru această societate;

Că, chiar din faptul necontestat de societate că un altul a fost adus imediat în locul lui Șaraga pentru aceleași servicii, cum și din scrisoarea ce administratorul și reprezentantul societății «Minerva» a adresat tatălui lui Șaraga la 19 August 1909, după izgonirea acestuia, și prin care declară că regretă că a trebuit să concedieze pe fiul său și dacă se va îndreptă, îl va reangaja, se vede în mod lămurit că durata serviciilor pentru care fusese angajat Șaraga nu se încheiase la data izgonirii acestuia;

Că, așa fiind, este evident că în speță nu poate fi vorba de un contract de servicii cu dată limitată;

Considerând că, în atare caz, ținându-se seamă de principiile de echitate de cari justiția trebuie să se conducă în interpretarea și rezolvirea convențiunilor sinalagmatice, este evident că societatea intimată nu putea să izgonească din serviciu și să înlocuiască pe Șaraga fără un aviz prealabil, pentru a lăsa acestuia posibilitatea de a-și găsi un alt loc unde să-și angajeze serviciile sau

meșteșugul său; căci altfel izgonirea neașteptată din serviciu, constituie o desființare abuzivă a angajamentului și expune pe cel ce a procedat astfel la daune-interese, dacă au avut loc;

Că, deși este admis că în convențiunile fără termen sau cu termen nelimitat, oricare din părțile contractante este liberă a denunța contractul și a face să înceteze angajamentul, aceasta însă numai cu condițiunea de a nu prejudicia pe celalt, afară dacă a avut un motiv serios pentru a rezilia contractul;

Considerând că, în speță, atât din actele prezentate de intimată, cât și din declarațiunile martorilor ascultați în prima instanță, rezultă că apelantul Șaraga s'a făcut vinovat în timpul serviciului de neorândueli și neînțelegeri cu ceilalți funcționari ai societății «Minerva», provocând conflicte ce au dat prilej adversarilor ziarului «Minerva» să deschidă în contră-i diferite campanii de presă și să-i aducă diferite critice, fondate sau nu, dar cari ar fi putut să compromită răspândirea ziarului, pentru a cărui lansare tocmai fusese angajat Șaraga;

Că, din chiar citata scrisoare adresată la 19 August 1909 tatălui lui Șaraga, prezentată în instanță chiar de apelant, se vede că ceea ce a determinat pe «Minerva» să concedieze din serviciu pe Ichil Șaraga, au fost supărările și neajunsurile ce-i aducea acesta prin greșelile și neorânduilele sale;

Că, sinceritatea acestei scrisori nu poate fi bănuită, întrucât ea a fost scrisă și trimisă cu mult înainte de intentarea acțiunii de față, și prin urmare făcută nu în interesul cauzei;

Că, de asemenea, sinceritatea declarațiunilor martorilor ascultați nu poate fi pusă la îndoială, de oarece ele sunt făcute chiar de martorii propuși de Șaraga, și cari nu s'a dovedit că ar fi avut vreun interes să spună altceva decât adevărul;

Că, dar, întrucât este constatat că societatea «Minerva» a avut un motiv serios ca să concedieze pe Șaraga, a cărui culpă este acum evidentă, faptul imputat intimatei nu mai constituie un abuz, și dar ea nu mai răspunde de daunele ce s'ar fi adus lui Șaraga, dacă ele ar fi existând în adevăr, prin izgonirea din serviciu fără un aviz prealabil;

Că, așa fiind, apelul făcut de Ichil E. Șaraga trebue respins și sentința apelată menținută numai întrucât ea conchide la respingerea acțiunii de față;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată, făcută de societatea intimată, și apreciind, Curtea le fixează la suma de 50 lei.

Pentru aceste motive, respinge apelul.

Semnații : Oscar N. Nicolescu, D. G. Maxim. Ar. Alexandrescu, Al. Negrescu, Th. A. Brăiloiu.

CURTEA CU JURAȚI DIN JUDEȚUL TUTOVA

Audiența dela 17 Noembrie 1909

Președinta d-lui A. Suciu
consilier al Curței de apel din Iași

Ministerul public cu Victoria Remet și Maria Mazurkoviici

CURTE CU JURAȚI. — DECLINATORIU DE COMPETENȚĂ. — CAMERĂ DE PUNERE SUB ACUZARE. — DECIZIUNI. — CARACTERUL LOR. — ART. 388 PR. PENALĂ.

Deciziunile camerei de punere sub acuzare, neavând un caracter atributiv, ci indicativ de jurisdicțiune, nu fac decât să defere pricina instanței de judecată pe care nu o poate legă în nici un caz și înaintea căreia acuzatul poate cere și Curtea trebue să admită declinatoriul de competență, când înainte de începerea desbaterilor procurorul sau una din părți arată pe cale de incident, că faptul pentru care e trimis judecăței constituie un delict sau o contravenție de competență instanțelor corecționale.

Curtea,

Asupra declinatorului de competență propus de reprezentantul ministerului public :

Având în vedere deciziunea camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel din Iași sub No. 85, prin care trimite înaintea Curții cu juri din acest județ, pe Victoria Remet, moașe din orașul Bârlad, pentru faptul că cu știință a întrebuințat mijloace mecanice, făcând să lepede femeia Maria Mazurchevici, fapt calificat de crimă, prevăzut de art. 246 al. 1 cod. pen. și pe Maria Mazurchevici pentru că fiind însărcinată, cu voință a primit să i se întrebuințeze mijloacele mecanice de a lepădă, fapt calificat delict și prevăzut de art. 246 al. 2 cod. pen.;

Având în vedere că din extractul după actul de moarte No. 512 din 1909, ce se află la dosarul cauzei, se constată că acuzata Victoria Remet a încetat din viață în ziua de 15 Octombrie și ca atare urmează ca acțiunea publică să se stingă potrivit art. 12 pr. pen.;

Având în vedere că curtea azi rămâne a se pronunța numai asupra faptului ce se impută Mariei Mazurchevici, fapt calificat delict și dat în competența tribunalelor ordinare;

Având în vedere că deciziunile camerei de punere sub acuzare au un caracter indicativ de jurisdicțiune, au un caracter de trimitere, nu face decât să defere pricina instanței de judecată pe care nu o pot legă în nici un caz;

Având în vedere că aceste deciziuni au un caracter provizor, dovadă art. 405 și 406 pr. pen. care permite acuzatului care nu a atacat deciziunea camerei cu recurs în casație, pentru motiv de necompetință, să poată propune acest motiv după condamnare; în cazul când

aceste deciziuni ale camerei s'au atacat cu recurs în casație, și casația s'a pronunțat, atunci acele deciziuni devin atributive de jurisdicțiune;

Având în vedere că art. 388 pr. pen. prevede cazul când acuzatul fiind dat judecății pentru crimă, în urma desbaterilor urmate, reese că este un simplu delict; în acest caz, după ce instrucția a fost terminată, curtea nu-și mai poate declina competența, legea e categorică; acest articol constituie o derogare de la regulile stricte în privința competenței, dar, în cazul când excepțiunea de incompetență se ridică de către una din părți, în speță de Ministerul public, înainte de a se fi început desbaterile, în acest caz, curtea nefiind oprită de nici un text expres de lege, și nefiind legată prin nimic, urmează să-și decline competența;

Având în vedere și cererea acuzatei Maria Mazurchevici de a fi pusă în libertate provizorie;

Că Curtea apreciind și găsind că nu mai este necesară detențiunea ei, urmează a o pune în libertate.

Pentru aceste motive, declară stinsă prin moarte acțiunea publică privitoare pe Victoria Remet și, în majoritate, declină competența în ce privește delictul imputat Mariei Mazurkevici.

Semnați: A. Suci, N. Vernescu.

Opiniune

Noi, G. Petrescu-Dâmbovița, judecător de ședință la tribunalul Tutova;

Având în vedere că reprezentantul Ministerului public, după ce i s'a luat interogatorul acuzatei Maria Mazurchevici și s'a făcut apelul nominat al d-lor jurați care au răspuns în număr suficient de a compune comisiunea de judecată, a cerut Curței ca să-și decline competența de a judeca acest proces, de oare ce Victoria Remet, acuzată pentru crimă, a încetat din viață, iar cealaltă acuzată Maria Mazurchevici, fiind dată judecății pentru un delict, urmează a fi judecată de Tribunal;

Având în vedere că prin deciziunea No. 85 din 1909 a camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel din Iași, se trimite înaintea Curții cu jurați de Tutova pe acuzata Victoria Remet pentru crima prevăzută și pedepsită de art. 246 al. 1 cod. pen. și pe Maria Mazurchevici pentru că a primit să întrebuințeze mijloace de lepădare propuse de cea dintâiu, fapt calificat delict și pedepsit de art. 246 al. 2 cod. pen.

Având în vedere că acuzata Victoria Remet a încetat din viață și Curtea examinând actele din dosar a declarat stinse acțiunea publică în privința ei, conform art. 12 pr. pen. după care în majoritate a admis declinatorul de competență;

Considerînd că deciziunea camerei de punere sub acuzare mai sus citată a rămas definitivă prin nefacerea recursului atât de acuzată, cât și de Ministerul public;

Având în vedere că deciziunile camerei de punere sub

acuzare odată ce sunt rămase definitive, fie prin respingerea recursului, fie prin nefacerea recursului, în termenul util prevăzut de art. 321 pr. pen., dobândesc în materie criminală caracterul definitivității, în sensul că leagă jurisdicțiunea de judecată — curtea cu jurați — cu judecarea faptelor ce le constată, că prin urmare curtea trebuie să proceadă la judecarea afacerii neputându-se desvesti de cât printr-o deciziune, care nu poate pronunța potrivit art. 10 pr. pen. decât ori condamnarea, ori achitarea, ori absolvirea, sau să declare stinsă acțiunea publică, în caz de moarte a acuzatului potrivit art. 12 pr. pen.

Avînd în vedere că, în speță, deși acțiunea publică pentru crimă este stinsă, totuși acțiunea publică pentru delictul imputat acuzatei Maria Mazurchevici fiind deschisă prin aceeași deciziune, care în mod regulat a investit Curtea cu jurați cu judecarea crimei și a delictului, urmează a se judeca tot de aceeași instanță, fiind că nu se poate scinda o deciziune a camerei de acuzare când trimite o afacere înaintea Curții cu jurați;

Având în vedere că prin art. 388 pr. pen. se dă Curților cu jurați plenitudinea jurisdicțiunii în sensul că ele sunt ținute a pronunța pedeapsa stabilită de lege, chiar în cazul când după desbateri s'ar găsi că faptul dedus judecății este delict sau contravenție;

Având în vedere că legiuitorul a fixat timpul în care acuzatul poate ataca cu recurs deciziunea camerei pentru cauzele determinate în art. 324 pr. pen. între care este și incompetența, punând chiar prin art. 321 pr. pen., însărcinare președintelui tribunalului de a încunoștiința pe acuzat, că dacă s'ar crede în drept să facă vre-o cerere de nulitate, trebuie să o declare în următoarele cinci zile, avînd același drept și Ministerul public;

Având în vedere că art. 322 pr. pen. prevede că dacă acuzatul nu a fost înștiințat potrivit art. 321 pr. pen., drepturile sale vor fi conservate, însă le va exercita după definitivarea deciziunii; că prin urmare îndată ce aceste deciziuni au rămas definitive și au investit Curtea cu jurați, ea nu poate decât să proceadă la judecarea faptelor ce-i sunt trimise;

Având în vedere că prin art. 405 pr. pen. se recunoaște acuzatului condamnat dreptul de a ataca cu recurs pentru călcare sau omisiune de nisaiva formalități ce s'ar fi făcut sau în deciziunea camerei de punere sub acuzare, sau în instrucțiunea, sau procedura urmată înaintea Curții juraților, iar art. 406 pr. pen. prevede că tot astfel se va urmări și în caz de incompetență;

Că din toate acestea rezultă că în privința declinatorului de competență, sunt două momente când ele se pot ridica: 1° înainte de constituirea Curții cu jurați, atacându-se cu recurs în casație deciziunea camerei de punere sub acuzare (art. 231 pr. pen.) și 2° după darea deciziunii Curții cu jurați, atacându-se cu recurs această deciziune, art. 405, 406 pr. pen.;

Că, prin urmare, rezultă în mod clar că înaintea Curții cu jurați, în lipsă de o dispozițiune expresă a legii, care prevede o procedură specială pentru această jurisdicțiune, organizată de legiuitor din înaltă rațiune socială, nu se poate ridica nici o excepțiune de necompetință *tam in rem quam in personam*, ea având a judeca numai faptele ce sunt trimise prin deciziunea camerei de punere sub acuzare (vezi Fraustin-Hélie, *Traité de l'instruction criminelle* — vol. VII pagina 671);

Pentru aceste motive, suntem de părere a se respinge declinatorul de competență cerut de reprezentantul Ministerului public și a se proceda de către Curte la judecarea delictului ce se impută acuzatei Maria Mazurchevici, care stărue a fi judecată.

Semnat, G. Petrescu-Dâmbovița.

Deschiderea noului an judecătoresc

Curțile și tribunalele și-au reluat în ziua de 1 Septembrie activitatea lor obișnuită.

Discursurile fiind suprimate, la Curtea de casațiune, d-l prim președinte G. N. Bagdat, a deschis audiența secțiunilor-unite rostind următoarele cuvinte:

«Conform articolului 71 din noua lege, se pune îndatorirea de a da cetire unui raport care să conțină observațiunile cu privire la diferitele chestiuni ridicate în cursul anului judiciar care s'a încheiat. Pentru că în anul acesta legea s'a pus în aplicare prea târziu, acest raport nu s'a putut face, așa că rămâne ca un asemenea raport să se facă la deschiderea anului viitor judecătoresc.

«Anul judiciar care s'a încheiat, a fost unul din cele mai dureroase, întru cât am avut de deplâns încetarea din viață a doi consilieri de casație în funcțiune: regretații Prodan și Economu. De asemenea, un fost coleg, de abia de câte-va săptămâni de la ieșirea din sânul nostru pentru limită de vârstă, anume președintele Mandrea, s'a stins din viață într'un mod neașteptat, impresionând dureros pe toți, cu atât mai mult cu cât îl cunoșteam cu toții sănătos.

«Sunt un admirator entusiast al tuturor oamenilor de muncă, dar această admirație am s'o păstrez cu atât mai mare pentru regretatul președinte, care a fost tipul magistratului sânguitor și om al datoriei.

«Inexorabila limită de vârstă face să fim priviți de lucrările și ajutorul eminentului nostru coleg. d. consilier Chivu care este scos la pensie».

D-l Bagdat declară deschis anul judecătoresc 1910—1911, după care ședința se ridică și d-nii consilieri trec în secțiunile respective care sunt, după noua lege, permanente și se compun astfel:

Secțiunea I.— D-l C. R. Manolescu, președinte; d-nii M. Iulian, D. Giuvăru, V. Râmnicănu, Alex. D. Dobriceanu, Gr. Ștefănescu, V. Pretorian, I. N. Stambulescu, Al. Alessiu, consilieri.

Secțiunea II.— D-l Dem. Cuculi, președinte; d-nii I. Duca, L. Leontianu, Elef. G. Economu, I. Cerkez, G. Stoicescu, C. Marinescu, D. G. Tăzlaşanu, G. Raicovici, consilieri.

Secțiunea III.— D-l G. P. Petrescu, președinte; d-nii V. Bossie, C. G. Dâmboviceanu, Panait Ionescu, G. Flășien, T. Crivăț, A. Suci, Em. Anastasiu, consilieri.

Parcelul.— D-l Sc. Pepescu, procuror general; d-nii St. Ștefănescu și N. I. Zamfirescu, procurori de secțiune.

La Curțile de apel, compunerea secțiunilor s'a făcut prin tragere la sorț în modul următor:

Curtea de apel din București

Secțiunea I.— D-l Oscar N. Nicolescu, prim-președinte; d-nii Al. Negrescu, St. Mladoveanu, N. C. Schina, Aurel Procopiu, St. Urlățeanu, consilieri; d-l Al. Drăghici, procuror.

Secțiunea II.— D-l I. E. Dobrescu, președinte; d-nii St. Miulescu, I. Baștea, D. G. Maxim, Ar. Alexandrescu, Th. A. Brăiloiu, consilieri; d-l G. Clinceni, procuror.

Secțiunea III.— D-l N. Budișteanu, președinte; d-nii D. A. Mavrodin, I. Coandă, M. Gr. Ciocărdia, M. Vidrașcu, Al. Opreșcu, consilieri; d-l I. Protopopescu, procuror.

Secțiunea IV.— D-l G. V. Buzdugan, președinte; d-nii C. Sărățeanu, G. A. Mavrus, V. Antinescu, N. Procopescu, D. Florescu, consilieri; d-l Al. Nicolau, procuror.

Camera de punere sub acuzare: d-nii St. Mladoveanu, Th. A. Brăiloiu, D. A. Mavrodin.— Procuror general, d-l Al. D. Opreșcu.

Curtea de apel din Iași

Secțiunea I.— D-l I. Th. Burada, prim-președinte; d-nii Em. Cernătescu, D. Grigorovici, Savel Zaharescu, N. V. Leonescu, I. Corjescu, consilieri.

Secțiunea II.— D-l D. Sofian, președinte; d-nii D. Porfiru, Al. Hinnă, C. Grigoriu, Gh. Sturdza, C. N. Busdugan, consilieri.

Camera de punere sub acuzare: D-nii N. Leonescu, D. Porfiru, Gh. Sturdza.

Curtea de apel din Craiova

Secțiunea I.— D-l C. Vălimărescu, prim-președinte; d-nii I. Urdăreanu, D. Gârleșteanu, M. Măinescu, Alex. Radianu, C. Poenaru, consilieri; d-l Petre Neațu, procuror de secțiune.

Secțiunea II.— D-l C. A. Mitescu, președinte; d-nii Ath. Herăscu, I. Sinescu, C. Crăsnaru, I. Doxescu, Const. Rătescu, consilieri; d-l C. Calețeanu, procuror de secțiune.

Camera de punere sub acuzare: D-nii I. Urdăreanu, I. Sinescu, C. Rătescu.

Curtea de apel din Galați

Secțiunea I.— D-l C. Nicolescu, prim-președinte; d-nii M. Beștele, Fr. Papp, N. Dumitrescu, D. Buzdugan, Emil Stroiici, consilieri.

Secțiunea II.— D-l G. Tănoveanu, președinte; d-nii V. Tătaru, Th. Istrati, D. Istrati, Al. Bărescu, T. Rădvan, consilieri.

Camera de punere sub acuzare: D-nii V. Tătaru, Fr. Papp, Th. Istrati.

Tribunalul Ilfov

Secția comercială.— D-l Th. Popescu-Cudalbu, prim-președinte; d-nii N. A. Steriadi, I. Marinovici, judecători de ședință; d-nii V. Dumitrescu, A. Rădulescu, judecători-sindici; d-l Caracostea, stagiari.

Judecător de instrucțiune, d-l Al. Budișteanu.

Secția de notariat.— D-l I. Ionescu-Dolj, președinte; D-nii C. Antoniad, Gr. Pherekide, Titu Magheru, judecători de ședință; d-l Cătuneanu, stagiari.

Secțiunea I civ. cor.— D-l Ef. Antonescu, președinte; d-nii I. G. Manu, L. Ștefănescu, judecători de ședință; d-l N. Stoicescu, stagiari.

Judecător de instrucțiune, d-l N. Hiotu.

Secția II civ. cor.— D-l N. Algiu, președinte; d-nii N. Ioanid, I. Slătineanu, judecători de ședință; d-l G. Mantu, stagiari.

Judecător de instrucțiune, d-l I. Vasilescu.

Secția III civ. cor.— D-l P. Hagiopol, președinte; d-nii N. Petrescu-Comnen, C. H. Rosetti, judecători de ședință; d-l C. Tătoș, stagiari.

Judecător de instrucțiune, d-l C. Negrea.

Secția IV civ. cor.— D-l Alex. Iuca, președinte; d-nii C. C. Bossie, B. Mirinescu, judecători de ședință; d-l Prodan, stagiari.

Judecător de instrucțiune, d-l G. Slătineanu.

Prim-procuror, d-l N. Berlescu.